

El document del mes

Fons Sebastià Juan Arbó. Correspondència dels Lectors

Rebuda. 1950/1980

JORDI ENFEDAQUE I NOVELL
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL

Dins de la documentació que conservem de l'escriptor Sebastià Juan Arbó, trobem una unitat documental que agrupa alguna de les cartes que un seguit de lectors van fer arribar a l'autor durant el període del 1950 al 1980. Són cartes de tot tipus que parlen de les sensacions que els havia produït la seva obra, en especial, els articles d'opinió que va publicar en diaris com *La Vanguardia* o l'*ABC*.

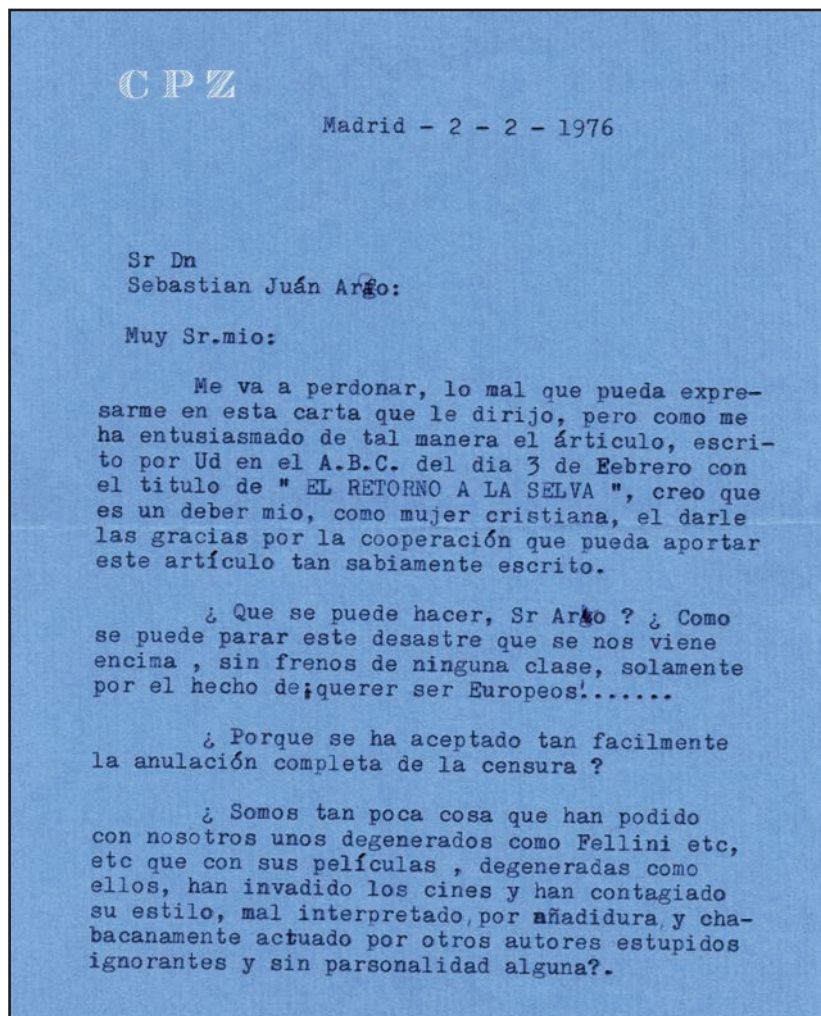
Són documents escrits en diferents idiomes, normalment per persones amb uns mínims culturals, que segueixen l'obra i el pensament de l'escriptor.

Cal dir que Juan Arbó, a banda de la seva obra literària, també desenvolupa la faceta d'articulista que el presenta, en la societat del seu moment, com un personatge d'opinió i de presència notable. Parlem d'un autor que podia parlar de temes tan diferents com la cultura, l'art, el cinema o la literatura com de po-

lítica, canvis socials, economia, moral religiosa o de personatges rellevants. I aquesta és una característica del nostre escriptor rapitenc que a dia d'avui passa totalment desapercibuda. I que gens ho era en els moments en que rep aquesta correspondència.

Així, molts cops, des del respecte i, fins i tot, amb un punt de gosadia i atreviment, aquests lectors expressaven crítiques i reflexions sobre les seves opinions, però, sobretot, l'agraïment cap a qui tenia la capacitat de reflectir les idees que es compartien i que les eines de l'ofici d'escriptor podien formular millor. N'és un bon exemple un article publicat l'any 1975 anomenat "*El fin de la Pesadilla*" on l'inicia deixant constància de la rebuda d'aquestes cartes per part dels lectors: algunes d'elogi, però també moltes de repulsa. Cal dir que articles com el citat, ens fan sospitar que només guardem una petita part d'aquestes cartes, potser, perquè no s'han conservat, o potser, perquè moltes d'elles eren enviades directament a les seus de les editorials dels diaris on escrivia.

Segons la documentació que custodiem, l'article que va provocar més correspondència per part dels seus lectors va ser "*El retorno a la selva*", publicat a l'*ABC* el 3 de febrer de 1976. Aquest article l'hem contextualitzat en ple canvi de règim polític, on l'equilibri entre la moral franquista i l'aparició de noves maneres de fer en tots els àmbits de la cultura i la societat, topen. L'article aborda les noves actituds i el nou llenguatge cinematogràfic i presenta la pel·lícula "*Furtivos*" com l'obra que exemplifica tot un seguit de despropòsits i d'escenes de mal gust que identifica com les noves

És molt interessant la lectura de les reflexions d'aquest lector que ens situen en el moment històric i reconeixen la faceta d'articulista de Sebastià Juan Arbó

constants dins d'aquell cinema.

"*Furtivos*" va ser dirigida per José Luis Borau l'any 1975 i interpretada, entre altres per Lola Gaos i Ovidi Montllor. Va rebre la *Concha de Oro* a la millor pel·lícula del *Festival Internacional de Cine de San Sebastián* de 1975² i molts altres premis com ara el *Festival Internacional de Cine de Cartagena de Indias* l'any 1976³. Per molts, és anomenada com la pel·lícula de la transició pel seu desafiament formal i per no deixar de representar la repressió social del franquisme⁴.

En el seu article, Sebastià Juan Arbó, ataca la posada en escena i la part d'un guió que la societat d'aquell moment encara no té estómac per pair. I, a partir d'aquest moment, s'inicia un degoteig de cartes de suport. Cartes de persones

de tall molt diferent, ofeses amb les imatges d'aquest nou llenguatge cinematogràfic que descriuen amb paraules com: pornogràfic, indecent, espectacle lamentable, nauseabund, grotesc, immoral, salvatge, depravat, de mal gust, irreligiós, grosser, repugnant, etc. Cartes de lectors que acaben per convertir-se també en cronistes de la transició, parlant-nos de temes com l'espanyolitat, els moviments independentistes, el "búnker" franquista, el procés d'ingrés a Comunitat Econòmica Europea, la censura, la repressió sexual. Aquestes idees no apareixen a l'article escrit per Sebastià Juan Arbó, però els lectors els afegeixen com a necessitat d'exposar les qüestions que els preocupaven davant dels canvis que personalment estaven vivint en aquells moments.

Com veiem, les propostes de treball i de recerca a partir d'aquest material són prou bones. Seria bo identificar si es pot localitzar més correspondència d'aquest tipus, potser en la documentació que es troba a Amposta o potser en els fons documentals dels diaris on col·laborava l'autor. Ja no només per saber-ne més de Juan Arbó, sinó per contextualitzar les diferents èpoques en què va viure.

¹ *La Vanguardia* del 18 de juliol de 1975. Pàg. 13.

² *La Vanguardia* del 10 de juny de 1996. Pàg. 8.

³ *ABC* del 3 de març de 1976. Pàg. 102.

⁴ GÁMEZ FUENTES, María José; *Cinematografía: la madre en el cine y la literatura de la democracia*: Universitat Jaume I, 2004

FERRETERA LA RÀPITA

Sant Isidre, 108

☎ 977 742 596

laràpita@cifec.es